

orðaskifti

Føroyar fram móti ár 2000

IVI, EINSEMI OG RÆÐSLA

Ivin tær fylgir hvønn einasta dag.
Ljósið og flogið er burtur.
Ivin hann kørir tey livandi fræ –
tankanna grøðandi urtir.

Einsemið tyngir teg niður á knæ,
tø jørðin er fegur og rík.
Sum grýla millum grýtur í grýlulag
tú livir sum vart tú eytt lík.

Ræðslan teg lemjar til innastu röt.
Viljin er farin í spönir.
Titt álít til lívið, treysti og mót
er vorðið olmussu-bønir

Skoyta vit ikki um náttúrunnar gávur?

Eg var og fylgdi Morið Patursson í Kirkjuból til gravar og kom at ganga saman við urtagarðsmanninum Sámál Patursson. Sum vit gingu fram við Sugguni, mintist eg tíðina, tá eg sum óviti spældi har, og mær rann í huga tær veldugu tararúgvurnar, ið brimði hvønn vetur/heynt skolaði upp á land, júst har vit gingu. Taran nýttu bøndirnir sum tød til eplir, røtur og korn. Eg undraðist yvir, hvi henda náttúrunnar so ríka gáva til landbúnaðin var at siga heilt horvin, ikki bert í Kirkjuból, men yvirhøvur flest allastaðni í landinum, hóast eingi tekin vóru um, at taraveksturin var í afturgongd. Eg spurdi Sámál um hann visti at siga hvør orsök kundi vera.

Sámál hugdi at mær og segði stillisliga: »Kanska er tað tí vit ikki longur skoyta um hesa Skaparans gávu?»

Meira varð ikki sagt um hetta okkara millum, men orðini hjá Sámáli fingu meg at hugsa um dagsins støðu í fiskivinnuni.

Triggir mans – høvuðspersónarnir – aftanfyrir kvotuskipanina: Kjartan Hoydal, Hjalti í Jakupsstovu og danin Peter Andersen – halda í dag við jarnhondum kvørkratak um tjóðina fyrir at forða fiskiminnunum í at taka ímóti gávu Skaparans: Eitt har við ørgrynnu av toski, ja, so ríkt, at sjálvi teir elstu og mest royndu fiskimenn ikki vita frá at siga um slíkt áður.

Men fyrir teir triggjar er tað teirra maktstöða og

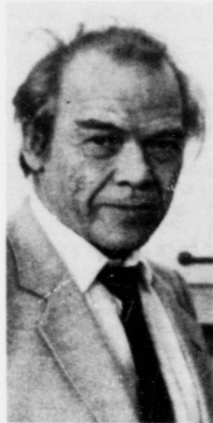
prestiga, ið stendur uppá spæl. Helst halda teir, at geva teir eitur nú og áðanna, at eisini fiskimenn kunnu leggja tvey og tvey saman, so eru teirra dagar á trónuni taldir. Tað vága teir ikki – fyrr skal henda Skaparans gáva – bjargingin til eitt neyðstätt fólk – bókstavigila talað tveitast fyrir borð aftur! Undir ongum umstøðum má føroyingurin fáa álít til lívið aftur, tí so leingi ivi og ræðsla hava fastatøkur á fólkinum, so leingi er maktstöðan hjá hesari troiku ikki hött.

»Fiskimaðurin er býttur, eyguni hjá honum lúgva og hansara royndir eru óálitandi, meðan teldurnar í Nóatúni tala hin æviga sannleikan». Hetta er tað, ið fiskivinnustjórin og fiskirannsóknarstjórin í veruleikanum siga.

Men samstundis sigur eisini beiski veruleikin, at um tveir mánaðir ella fyrr verður fullkomuligt kaos í landinum, tí ta verður toskavotun uppi, og fiskiflotin lagdur, um landsins lógar skulu fylgjast.

Svartroyggjað spökislið?

Óli (uttan nevndu troika?) vilja hava ein enda á óvissuni um toskastovnin. Tað er jú fullkomuliga absurd og drepanði fyrir land og fólk, at halda áfram við tí prestigu-klandrinum, ið nú fer fram millum okkara fremstu fiskimenn og hesa maktstjóru troiku. So mikið meira absurd er tað, sum tað jú reint tekniligt ber til – í hvussu so er í ein ávisan mun – at kanna, um tað er talan um svartroyggjaðar

spökislistoskar, ið búleikast á okkara grunnum, so sum troikain heldur fast um, ella um tað eru veruligir sprellivandi, feitur toskar.

Fleiri uppskot hava verið frammi um hvussu ein dyggilig kanning av toskastovninum kann fremjast. Tað mest radikala og helst besta uppskotið er at lögtingið veitir undantakslovi yvir eitt stutt tíðarbil (10–14 dagar?) til frítt at fiska á øllum Føroyagrundinum (eisini á teim um friðaðu økjum).

Vinnan sjálv í samráð við Fiskirannsóknarstovuna avgerð hvør ið skal fiska hvar og býtið millum veiðihættirnar. Ein treyt má to vera, at troytta verða flest møguligar fiskileiðir kring alt okkara sjóoki. Týðningarmikið er tað eisini, at eftirlitið við veiðuni umborð á skipnum verður fram at óheftum fólki – ein uppgáva, ið Vaktar- og Bjargingartænastan óivað er før fyrir at skipa. Verða samlaðu inn-tøkurnar, frároknað rakstrar-treiddslurnar, býttar javnt millum allar manningarnar, verður helst úrslitið at liva við bæði fyrir manning og landskassan (skattainntøkur).

Ein tilfisk stuttfræistað roynd hesa ársins tíð ger ongan skaða og niðurfiskar ongan stov. – Tvørturímóti áttu allar partar at tikið undir við uppskotinum av fullum huga, tí tað hevði undir øllum umstøðum givið okkum eina haldgöða mynd av

fiskiríkidøminum á okkara grunnum í dag. Her má ikki drálast!

Nú eg siti og skrivi hetta frættist, at ein samd vinna hevur kravt av okkara fólka-valdu, at kvotuskipanin og MLV-ið verður avtikið innan 6 vikur. Verður hetta krav ikki gingið á móti, verður allur flotin lagdur.

Livsneyðuga ólýdnið! So vann tað endiliga frama. Tøkk tit svartroyggjaðu! – Tít kveiktu aftur eld í vónina!

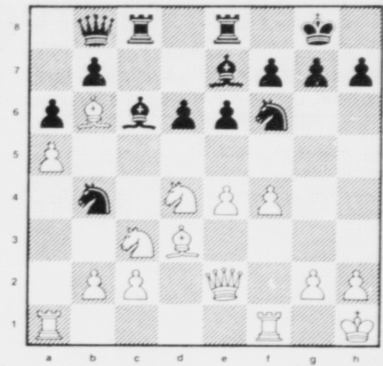
Men okkara journalistar í monopolútvarpinum tykjast heilt at hava gloymt, at tað ikki vóru danir, ið kravdu kvotuskipanina framda – henda ørvitisskipanin, sum samanumtikið helst er orsøkin til ein inn-tøkumiss í milliárdastødd fyrir landið. Tað danir kravdu var, at vit skuldu fylgja tilmælinum frá tí settu »serfrøðiliga» nevndini, og tað vildi fyrst og fremst siga frá troikaini: Kjartani Hoydal, Hjalti í Jakupsstovu og Peder Andersen.

Eftir stendur so bert at frætta, um hesir triggir nú kenna seg uppsagdar – einmælt – av vinnuni og annars frøast yvir, at vit vónandi skjótt aftur – nú við tign og hóssemi – kunnu troyta tað ríkidømi, okkum verður tillutað frá Skaparans hond.

Dapurskygður byrjaði eg hesar viðmerkingar. Einmælt samtyktin hjá okkara høvuðsvinnu hevur to sýnt, at føroyingar veruliga megna at standa saman, tá harðast leikar á Latum okkum bert vóna, at tað ikki verður sum við bankamálum, og fram um alt ikki gloyma »eittlarnar í vágarnum» – at tað áframt sita fólk í tjóðandi maktstørvum, ið hava sum motto: »Split og hersk» og tí koma at nýta allar snildir fyrir at syndra hetta søguliga samanhald.

Tormóður Dahl

Svartur leikar

Støðan í HM dytinum í New York er 3-3

5. HM talvið Mána-kvöldið 18.9.1995
Hvítur: Anand
Svartur: Kasparov
Sisilianskt
1. e4 c5 2. Rf3 d6 3. d4 cxd4 4. Rxd4 Rf6 5. Rf3 a6 6. Be2 e6 7. 0-0 Be7 8. a4 Rf6 9. Be3 0-0 10. f4 Fe7 11. Kh1 R6e8 Sloth sigur sera beinrakið at teir eru treiskir. Hvørja ferð Kasparov hevur svarta fólkið kemur henda støðan upp 12. Bd3 Rf6 13. a5 Bd7 14. Rf3 R6a6! Her víkja teir frá triðja talvinum 15. Fe2 Bc6 16. Bb6 Fb8 Talvið hevur fingið andlit 17. Rf4

Sjá diagram
Ongin vandi er í hesum, men hevði Anand roynt 17. e5 hevði Kasparov helst atlað svarið Rxd3! og framhaldið kundi verið 18. exf6 Rxf4 19. Fd2 Rfxg2? 20. fxe7 Rf4!

Rixd3 18. exd3 d5! Eftir hendan leik hevur Svartur ein lítlan fyrimun 19. Ff3 Rf7? 20. Rixc6 bxc6 21. Rf4 Fd6 22. Fe3 Fb4 23. R6f6 c5 24. Ff3 Rf6 25. Rf3! Trýstið, sum Anand hevur á d5 kemur væl við her og hann varveitir javnvágina Bd8! 26. exd5 exd5 27. Rixd5 Rixd5 Her samdust teir um javnleik

Eftir 28. Fxd5 Bxb6 29. axb6 Fxb6 hava báðir veikar finnur og hvørger hevur rættuligan møguleika at vinna.

Kelda: Jørn Sloth í B.T. 20.9.1995

6. HM-talvið týskvöldið: javnleikur í 24 leikum.

Mikudagin varð ikki telvað. 7. og 8. talvið verða leikt hóskvöldið 21.9. og fríggjakvöldið 22.9.

THE WORLD COUNTS ON
TRULY®

Alfa Bókhandil
700 Klaksvík
Bóka- og
Pappirshandil
620 Runavík

P/f Grannin
520 Leirvík
Elektronikbúðin
900 Vági
Hjalmar Jacobsen
Bókhandil
100 Tórshavn

pappirslonin

Sverrigsgøta 9 · FR-110 Tórshavn

tlf. (+298) 10603 · Fax 10806 · Box 195

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvønn hóskvöld frá kl. 19.00–21.00, innngongd hjá KFUM, Omsan Pisuvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00–16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.